

[Bolvig]

de om at fjerne organisationstvangsforanstaltninger fra arbejdsmarkedet.

I politik må man altid have noget at rumle med, som hr. Hans Jørgen Holms partifælle J. K. Lauridsen sagde for 90 år siden.

Det er naturligvis rart for en radikal at se forskellige partier falde over deres egne ben for at gennemføre radikale ideer så hurtigt som muligt, men vi ønsker altså rent faktisk at være garanter for et seriøst arbejde. Derfor gør justitsministeriets lovkontors vægtige og omfattende indvendinger indtryk på os og dæmper fristelsen til straks at anvende de mange mandater, der så hovedkulds stilles til vores rådighed.

Vi kan ikke undlade at tage hensyn til skrivelsen af 27. maj 1981 fra justitsministeren, hvori bl. a. fremhæves:

»På det foreliggende grundlag er det efter justitsministeriets mening ikke muligt at overskue ændringsforslagets rækkevidde og konsekvenser for den øvrige lovgivning. Ved gennemførelse af ændringsforslaget ville folketinget derfor blive bragt i den situation, at man vedtager en vidtrækkende ændring af retstilstanden, uden at det er klarlagt, hvilke virkninger for anden lovgivning denne ændring indfører.«

Lovkontoret og justitsministeren understreger, hvad vi selv har sagt lige siden første behandling, og jeg kan tilføje, at en gennemførelse her og nu ville betyde et meget omfattende indgreb i en række organisationers forhold. Vi har ikke haft tid til eller mulighed for at høre disse organisationers meninger eller opfattelse, hvilket dog er normal og god skik. Det er trist, at et seriøst arbejde for at få fjernet eksklusivaftaler eller eksklusivlignende aftaler fra arbejdsmarkedet er blevet anvendt til helt andre formål, og det af partier, der ellers ofte i et voldsomt sprog – så sent som i går og i sidste uge – bebrejder regeringen, at den ikke forbereder sine lovforslag godt nok.

Lovsjusk og manglende respekt for de borgere og organisationer, der rammes af en lovgivning, er yndede granater i det borgerlige artilleri, men man er selv rede til at slå regeringen med flere længder. Finder hr. Keld Andersen, der kalder forslaget om energibesparelse i den private boligsektor for dansk rekord i lovjaskeri, at hans partis stærkt ændrede forslag er forsvarligt at gennemføre nu? Eller hr. Brixtofte, der i går sda-

gens Jyllands-Posten sagde galimatias om samme lovforberedelse?

Debatten om eksklusivaftaler har dog haft en god virkning. Den har klarlagt, at vi står over for en meget kompliceret lovgivning. Den har vist regeringen, at et flertal i folketinget ikke kan acceptere de gældende regler og bestemmelser, og har givet et signal til alle de mange organisationer, der nyder godt af eksklusivaftaler, om, at der forestår ændringer. Og endelig har den bevirket, at folketingets formand vil iværksætte en tiltrængt analyse af folketingets praksis med hensyn til identitetskrav.

Det radikale venstre vil hilse med stor glæde, om de konservative f. eks. også vil følge vore ideer, når det gælder om at forhindre, at man i kraft af en faglig organisationsstilknytning tvinges til at betale til politiske partier, der måske er én en vederstyggelighed. Dette er nemlig også udtryk for en uacceptabel tvang og en del af hele problematikken.

Jeg kan sluttelig berolige hr. Voigt med, at statsministeren ikke har truet det radikale venstre med valg. Tværtom. Jeg tror, statsministeren føler truslen fra et flertal, der agter at ændre de gældende bestemmelser.

Arne Melchior (CD):

Adgangen til at indgå eksklusivaftaler skal og må afskaffes, og den vil blive afskaffet – af to årsager. Dels fordi der er flertal for det i folketinget, dels fordi det er urimeligt, at organisationsfriheden knægtes ved påberåbelse af aftalefrihed.

Jeg tror, jeg sagde ved en tidligere behandling af dette lovforslag, at aftalefriheden naturligvis ikke er så fri, ikke så ubegrænset, at man skulle kunne indgå aftaler, der bryder andre love, herunder strider imod paragrafer i grundloven. Derfor er jeg overbevist om, at det vil blive knæsat, at eksklusivaftaler i den forstand, at man kan være påtvunget medlemskab af en ganske bestemt forening eller organisation for at udøve sin daglige dont, for at tjene til det daglige brød, ikke i længden vil kunne finde sted mere.

CD har sagt dette fra starten. Vi har været åbne og ærlige nok til at påvise, at sagen ikke er enkel; det kan enhver efterlæse i førstebehandlingsprotokollen både fra dette lovforslags behandling og ved tidligere lejlighe-